

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 czerwca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 29 maja 2019 r. odmówił prawa K. S. do przyznania rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ponieważ miała ustalone prawo do emerytury od dnia 01.04.2011 tj. w wieku niższym niż 60 lat dla kobiety.

(decyzja – k. 32-33 plik IV akt ZUS)

Ubezpieczona K. S. uznała w/w decyzję za krzywdzącą i w dniu 5 lipca 2019 r. złożyła odwołanie. W uzasadnieniu wskazała, że w 2011 r. złożyła wniosek o emeryturę z tytułu pracy nauczycielskiej. Wnioskodawczyni podniosła, że nigdy nie korzystała z tej emerytury i pracowała do 67 roku życia. Ponadto wskazała, że nie wiedziała, że musi wycofać wniosek o wcześniejszą emeryturę, aby otrzymać emeryturę z rekompensatą.

(odwołanie – k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania od powyższej decyzji. W uzasadnieniu przywołał tożsamą argumentację, co w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. S. urodziła się w dniu (...)

(bezsporne)

W dniu 29 kwietnia 2011 roku skarżąca złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury wcześniejszej, załączając świadectwa wykonywania pracy na stanowisku nauczyciela.

(wniosek k 1-4, świadectwa pracy k. 11/12, 15/16,19/20,21/22,23/24 plik II akt ZUS)

Decyzją z dnia 13 maja 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał skarżącej prawo do emerytury wcześniejszej od dnia 1 kwietnia 2011 roku, jednakże wypłata emerytury została zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia.

(decyzja k 51-52 plik II akt ZUS)

Decyzją z dnia 7 grudnia 2017 r., wydaną na skutek wniosku odwołującej z dnia 15 listopada 2017 roku o przyznanie emerytury, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalił wysokość emerytury i podjął jej wypłatę od dnia 1 listopada 2017 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Zakład nie podjął wypłaty emerytury obliczonej zgodnie z art. 183 w/w ustawy ustalonej decyzją, gdyż wyliczona w myśl art. 26 w/w ustawy jest korzystniejsza.

(decyzja – k. 13/14 plik III akt ZUS, decyzja k.17/18)

W dniu 30 sierpnia 2018 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o przyznanie jej emerytury ze rekompensatą za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach.

(wniosek o emeryturę k. 1-8 plik IV akt ZUS)

Decyzją z dn. 21 września 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawczyni przyznania rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

(decyzja k.25/26 plik IV akt ZUS)

W dniu 29 maja 2019 r. wnioskodawczyni złożyła ponowny wniosek o przyznanie jej emerytury z rekompensatą za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu wnioskodawczyni podniosła, że nie korzystała z emerytury wcześniejszej przyznanej w 2011 r.

(wniosek k. 27/28 plik IV akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 5 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

W myśl art. 21. 1. Rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

2. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Należy zauważyć, że powyższe przesłanki mają charakter kumulatywny, tj., aby móc ubiegać się o świadczenie w postaci rekompensaty przewidzianej w ustawie o emeryturach pomostowych konieczne jest jednoczesne zaistnienie przesłanek określonych w ust. 1 i 2, oraz nieistnienie przesłanki o charakterze negatywnym, określonej w ust. 3.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszego sporu Sąd wskazuje na brzmienie art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych zgodnie z którym, rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, dalej: ustawa emerytalna). Okoliczność wskazana w tym przepisie stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, to znaczy, że zaistnienie wyrażonej w niej sytuacji uniemożliwia realizację przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia. Skoro więc wnioskodawczyni posiada prawo do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie emerytalnej, to prawa do rekompensaty nabyć nie może. Sąd podziela istniejący w doktrynie pogląd (M. Zieleniecki, komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX 2014), zgodnie z którym stosowanie jedynie wykładni literalnej omawianego przepisu jest niewystarczające, gdyż prowadziłoby do wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z funduszu ubezpieczeń społecznych. Do prawidłowej interpretacji tego przepisu konieczne jest zastosowanie wykładni systemowej, która prowadzi do przepisu art. 23 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego. Z kolei z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r. W tych okolicznościach warunek sformułowany w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki,

którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia.

W świetle przytoczonych okoliczności, twierdzenia odwołującej w przedmiocie przysługującego jej uprawnienia do ww. rekompensaty, w związku ze spełnieniem warunków do przyznania emerytury z tytułu pracy w szczególnym charakterze, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Sąd uznał za bezzasadne.

Odwołująca twierdzi bowiem, że decyzja organu rentowego w sposób krzywdzący pozbawiła jej prawa do rekompensaty. Skarżąca pozostaje w przekonaniu, że skoro posiada staż pracy w szczególnym charakterze powyżej 15 lat, o którym mowa w ww. rozporządzeniu oraz nie korzystała z emerytury wcześniejszej przyznanej jej decyzją z dn. 13 maja 2011 r. to należy się jej prawo do żądanego świadczenia. Stanowisko to jest jednak błędne. Jak bowiem wcześniej wskazano, emerytura z tytułu pracy w szczególnym charakterze, jest świadczeniem, które reguluje nie tylko rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ale również ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, czego konsekwencją jest wyczerpanie dyspozycji art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych wykluczającej przyznanie rekompensaty osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy emerytalnej.

Skoro, jak wynika z powyższego, celem rekompensaty jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to przesłanka negatywna, o której mowa w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych, na co wskazuje wykładnia funkcjonalna tego przepisu, zachodzi w przypadku pobierania emerytury przyznanej w obniżonym wieku emerytalnym np. na podstawie art. 46 w zw. z art. 32 lub 39 czy też art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14 grudnia 2015 r., lex nr 1979477).

Jak zasadnie podnosi organ rentowy odwołująca od dnia 1 kwietnia 2011 r. miała ustalone prawo do emerytury wcześniejszej decyzją z dnia 13 maja 2011 r. na podstawie ustawy emerytalnej, wypłata emerytury została jednak zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. Tylko z uwagi na nierozwiązanie stosunku pracy świadczenie to nie zostało wypłacone. W wyroku z dnia 16 maja 2018 r. w sprawie III UK 88/17 (OSNP 2019/2/23) Sąd Najwyższy wskazał, że rekompensata, o której mowa w art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1924), nie przysługuje osobie, która nabyła ex lege prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 z późn. zm.), ale nie zrealizowała tego prawa wskutek niezłożenia wniosku o świadczenie. Podobnie Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 1073 uznał, że ubezpieczony, który nabył prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie może - po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego - skutecznie domagać się przyznania odszkodowania (rekompensaty), o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Sąd Okręgowy w pełni podziela poglądy Sądów zaprezentowane powyżej.

Na marginesie Sąd zważył, że decyzją z dnia 7 grudnia 2017 r., organ rentowy przyznał K. S. emeryturę od dnia 1 listopada 2017 r. na podstawie ustawy emerytalnej. Nie ulega wątpliwości, że oba powyżej wymienione świadczenia emerytalne przyznane zostały odwołującej na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Reasumując to właśnie to nabycie prawa do wcześniejszej emerytury stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty. Fakt, że emerytura ta była zawieszona jest bez znaczenia, gdyż przepis art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych stanowi, że rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury.

Sąd Okręgowy, miał na uwadze, że istnienie prawa do świadczenia emerytalnego, wiążącego się ze spełnieniem warunków jego nabycia, nie można utożsamiać z przyznaniem świadczenia. Wypłata świadczenia jest realizacją nabytego prawa do emerytury. Okoliczność, iż wypłata została zwieszona nie wpływa na fakt, iż odwołująca nabyła prawo do wcześniejszej emerytury.

W świetle przytoczonych okoliczności, twierdzenia odwołującej w przedmiocie przysługującego jej uprawnienia do rekompensaty Sąd uznał za bezzasadne.

Odwołująca twierdzi bowiem, że zawieszenie wypłaty emerytury od samego początku nie stanowiło realizacji przyznanego prawa, a w konsekwencji nie może stanowić przeszkody w przyznaniu ubezpieczonej rekompensaty. Stanowisko to jest jednak błędne; art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych *expressis verbis* wskazuje, iż rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury, nie ma zatem znaczenie zawieszenie jej wypłacania.

Biorąc pod uwagę powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego w Łodzi, decyzja organu rentowego jest prawidłowa.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni.

14 VII 2020 roku.

J.K.